

קובץ

האור לחיים

שנה שלישית

מאמרים ושיחות

מרן ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת בהעלותך תש"פ

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
21:15	20:19	19:27	י-ם
21:12	20:17	19:25	ת"א
21:16	20:20	19:28	חיפה
21:11	20:16	19:25	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 19:07

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455 (הזמנה טלפונית)

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000 (שלוחה 9)
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:
orhachaim4@gmail.com
או בטלפון: **02-5000455**
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת בהעלותך תש"פ

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהרין" - חומש במדבר

1 מדליק ומטיב את הנשמות

פניני אור החיים הקדוש:

5 להוסיף ולהתקדם

פרשה למעשה:

8 לקרב את ישראל באהבה ומסירות

15 אהרון הכהן

מדליק ומטיב את הנשמות

הנשמה "נדלקת" ומאירה על ידי התורה הקדושה הנמשלת לאש, שנאמר (ירמיהו כג, כט): "הלא כה דברי פֶּאֶשׁ נָאִם ה'". הנשמה בטבעה ובמהותה טהורה היא, אלא שהעבירות והתאוות מכתימות אותה ומעמעמות את אורה. אש התורה יכולה "להצית" אותה ולהפוך אותה ללהבת קודש.

רבותינו (ויקרא רבה ט, ב) אמרו: "לא זכה שאול למלוכה אלא משום זקנו, שהיה מדליק נרות לרבים במבואות האפלות". ולפי גירסת הראבי"ה (שבת סימן ה): "שהיה אביאל גיל להדליק נרות בבית הכנסת ובבית

דְּבַר אֵל אֶהְרֹן וְאֶמְרָתְךָ אֵלָיו בְּהַעֲלֶתְךָ אֶת הַנֵּרוֹת אֵל מוֹל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ יֵאָדְרוּ שְׁבַעַת הַנֵּרוֹת (במדבר ה, ב).

וברש"י: "למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים? לפי שכשראה אהרון הנשיאים חלשה דעתו, שלא היה עימהם בחנוכה, לא הוא ולא שבטו. אמר לו הקדוש ברוך הוא: חייך, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות".

בדרך דרש נראה לומר: כל נשמה יהודית היא בבחינת "נר", וכמאמר הכתוב (משלי כ, כז): "נר ה' נְשַׁמֵּת אָדָם", וכשם שהנר נדלק על ידי אש - כמו כן

כל נשמה

יהודית היא

בבחינת "נר" -

"נדלקת" ומאירה

על ידי התורה

הקדושה

שהיא מן העליונים".

כאשר יש לאדם מחסור רוחני - לעולם הוא לא יבוא על סיפוקו! וכבר אמרו רבותינו (קהלת רבה א, יג): "אין אדם יוצא מן העולם וחצי תאוותו בידו", אלא אם יש לו מאה - רוצה מאתיים, ואם יש לו מאתיים - רוצה ארבע מאות. הסיפוק, האושר והשמחה, באים רק דרך "פקודי ה' ישרים משמחי לב", רק ע"י סיפוק רוחני!

המדרש ובמבואות האפלות, ובזכות זה זכה שאול בן בנו למלכות".

למדנו, שלהדליק נר לאחרים, ועל ידי כך להאיר את דרכם - הוא דבר גדול מאוד. וכמובן, אין הדברים אמורים רק ביחס לגשמיים, אלא גם, ובעיקר, ביחס לרוחניות: על ידי שאדם מלמד תורה לאחרים - הוא מאיר את נשמתם, וזו זכות עצומה עבורו.

הנשמה כמהה לתורה, התורה ממלאה אותה באושר, ומביאה לה שמחה אמיתית, כמאמר הכתוב (תהלים יט, ט): "פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרִים מְשַׁמְּחֵי לֵב". אין לה סיפוק והנאה משום דבר אחר, ואינה מוצאת נחת רוח מכל תענוגות העולם הזה, וכפי שהביא ה"מסילת ישרים" (פרק א) את דברי רבותינו במדרש (קהלת רבה ו, ו): "וְגַם הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמְלָא - משל למה הדבר דומה, לעירוני שנשא בת מלך. אם יביא לה כל מה שבעולם, אינם חשובים לה כלום, שהיא בת מלך. כך הנפש, אילו הבאת לה כל מעדני עולם, אינם כלום לה, למה?

אהרון הכהן קיבל תפקיד חשוב ביותר: להיות "מדליק ומטיב את הנרות" - את נשמותיהם של ישראל. לְהַפְּכֵן מֵרַע לְטוֹב. להיות בבחינת (ישעיהו נ, טז): "וְנִשְׁמָוֹת אֲנִי עֲשִׂיתִי".

ואכן, חז"ל (אבות א, יב) אמרו שאהרון היה "אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה". ברוח קודשו היה רואה על כל אדם באיזו עבירה חטא, וכשהיה פוגש אותו - לא היה מזכיר לו את עוונותיו, אלא מְקַרְבֵנו אליו ומחבבו, ומציע לו ללמוד איתו ביחד. כשאותו אדם היה רואה

לעבודת ה', ולזה יקרא 'קרבן לה', כי על ידי חטא האדם ייפרד הדבקות של ישראל עם אביהם שבשמים... והיו נבדלים ומרוחקים מהשכינה. והאדון ברוך הוא יקפיד כביכול על הדבר ויתאווה לקרב אותם אליו, וציווה להזכיר לכל הרחוק, ולקרב ליבו, והגדיל שכר המזכה כמאמר התנא (אבות ה, יח) 'כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו' כי ישמרנו ה' משגיונות".

וזהו שאמר הכתוב "בְּהֶעֱלֹתְךָ אֶת הַנִּזְרֹת", ומפרש רש"י: "על שם שהלהב עולה, כתוב בהדלקתן לשון 'עליה', שצריך להדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה". פירושו: לא די לשאת דרשה יפה שאומנם תעורר את הציבור בשעת מעשה, אך ביציאתם ממנה תפרח מזיכרונם ומתודעתם. יש להשלים את המלאכה, לעקוב ולראות את הנשמה "עולה מאליה" ושבה באופן שְׁלֵם אל כור מחצבתה.

"שלך גדולה משלהם!" זוהי המלאכה

את הַקְרָבָה והאהבה שאהרון חש כלפיו, היה מיד מפשפש במעשיו וחוזר בתשובה שלמה. הוא היה אומר בלבבו: 'אם אהרון הכהן, גדול ישראל, רוצה ללמוד איתי - 'חטאי לו יריחון בם שכני אז ברחו ורחקו מגבולי' (מתוך פיוט 'אלוקי אל תדינני' ליום ראשון של ראש השנה)... עלי לשוב מיד בתשובה על עוונותיי ומְעֲשֵׂי הרעים'.

בצורה שכזאת, זכה אהרון להדליק ולהטיב את הנשמות האבודות ולקרבן אל אביהן שבשמים. הוא לא הביט על הגוף העכור, המלוכלך בעוונות, כי אם על הנשמה הקדושה, החצובה מתחת כסא הכבוד, וטמונה בפנימיותו של כל יהודי, ואותה השתדל להשיב אל כור מחצבתה בעבותות שלום ואהבה.

כמה חביב בעיני ה' מי שמקרב אליו נשמות אבודות, וכך כותב ה"אור החיים" הקדוש בתחילת חומש ויקרא (א, ב):

"עוד ירמוז לצוות את אנשי חיל להשתדל לקרב לבבות עם בני ישראל

אוהיו שבארצות הברית, כתב לבאר בספרו "שבילי חיים", שנקטה התורה לשון "בהעלותך" לפי שבמהות הנפש הישראלית צפונה וגנוזה האפשרות לעלות ולהתעלות בתורה וביראה, אלא שהמציאות הקשה מעכבת, ומשום שהאור כבר נמצא ויש רק צורך בהגדלתו והעלאתו, נקטה התורה לשון "בהעלותך" ולא "בהדליקך", לפי שהדלקה מורה על יצירת דבר חדש לגמרי שלא היה קיים עד עכשיו, ואילו אור זה, כאמור, קיים, רק יש להגדילו ולהוציאו מהכוח לפועל.

הכהנים נצטוו להגדיל ולהעלות בנפשו של האדם הישראלי את אותו האור החבוי בה מזמן, כי בכל יהודי טמון ניצוץ קדוש ועלינו רק להאיר ולהעיר אותו, וכדברי רבותינו (סנהדרין מד ע"א) "ישראל אף על פי שחטא ישראל הוא", על אף שהוא שבור ורצוץ ברוחו, אין הקדושה נפקעת ממנו וחובה על מורי העם שבכל דור לתקן את ההרוס ולרפא את השברים, למען קידוש שמו הגדול.

הניצבת בראש הסולם: להדליק ולהטיב את הנשמות, עד שתהיינה "עולות מאליהן" לאביהן שבשמים.

והנה נקטה התורה בלשון "בהעלותך", ולא "בהדליקך את הנרות". מדוע?

באה התורה לרמוז, שכשם שלא מספיק רק להדליק את הנרות בבית המקדש ולהניחם כך, אלא יש לדאוג שימשיכו לדלוק ויוכלו להדליק מהם נרות אחרים, בבחינת "שלהבת עולה מאליה", כך גם תלמיד חכם המלמד תורה לתלמידים צריך לשים לב שלא יאמר את דברי התורה בצורה קרירה וילך לו לדרכו, אלא ישתדל להעביר לתלמידיו את החום ההתלהבות והחשק שיש לו בעבודת ה', לדבוק בשכינה ולקיים את המצוות בשמחה, עד שהתלמידים בעצם יוכלו להדליק ולהאיר גם אחרים, בבחינת טופח על מנת להטפח.

ורבי חיים אלעזרי זצ"ל, מתלמידי הסבא מסלבודקה ואב"ד של מדינת

להוסיף ולהתקדם

ומניחן באוהל ומקנחם וחוזר ובונה אותם מחדש ומדליקה, הרי כל יום כעושה מעשה חדש, שמחנך הוא המנורה בכל הדלקה והדלקה... ונמצא שמחנך בכל יום המנורה, והם לא חנוכו אלא פעם אחת את המזבח".

בריאת העולם לא היתה בריאה חד פעמית, שהיתה, הסתיימה, והעולם ממשיך להתנהל מכוחה.

הַשְׁמֵשׁ אינה זורחת היום משום שזרחה אתמול.

בכל יום הקב"ה בורא את העולם מחדש. השמש זורחת היום משום שהקב"ה מורה לה היום לזרוח!

אלמלי הוראה זו - היא לא היתה זורחת!

"ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית".

דִּבְרַ אֶל אֶהֱרֹן וְאֶמְרָתָ אֵלָיו בְּהִעָלְתָּ אֶת הַנֵּרֶת (במדבר ה, ב).

ה"אור החיים" הקדוש כתב, וז"ל:

"צריך לדעת למה כפל לומר 'דבר ואמרת', גם במלות שונות - ויתבאר על פי דבריהם ז"ל (תנחומא, במד"ד פט"ו א') וזה לשונם: למה נסמכה פרשת מנורה לפרשת נשיאים, לפי שראה אהרון חנוכת נשיאים חלשה דעתו שלא היה עמדם בחנוכה, לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקדוש ברוך הוא: חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות ערב ובוקר וכו'. ע"כ".

וכתב לפרש את תשובת הקב"ה לאהרון "חייך, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות", וזה לשונו:

"פירוש: מעשה המנורה שמוריד הנרות

^א כן הוא לשון רש"י (במקום). אך במדרש במדבר רבה (פרשה טו, ג; ו), וכן הוא במדרש תנחומא (ג; ה) הובא הרעיון הנ"ל בלשון שונה.

חז"ל (פסיקתא זוטרותא פרשת ראה יח) דרשו על הכתוב (דברים ד, ח) "אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם" - "בכל יום יהיו חביבין עליכם כאילו היום קיבלתם אותם מהר סיני, ויהיו רגילים בפנים כאילו היום שמעתם אותם".

קבלת התורה לא היתה מעמד חד פעמי שקרה בעבר. בכל יום צריכה להיות קבלת תורה מחודשת!

"הַמְתַּחֲדֵשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִיד!" אין אתמול. הוא לא קיים! יש היום. היום אני מתחיל מחדש, מתרומם, מתתחדש! "תְּתַחֲדֵשׁ בְּנֶשֶׁךְ נְעוּרֶיכִי" (תהלים קג, ה).

ביסוד זה הניח הקב"ה את דעתו של אהרון: "שלך גדולה משלהם".

הוא קיבל את מעשה המנורה שבו יש כל יום חידוש, "שמוריד הנרות ומניחן באוהל ומקנחם, וחוזר ובונה אותם מחדש ומדליקה, שהרי כל יום כעושה מעשה חדש שמחנך הוא המנורה בכל הדלקה והדלקה".

חובתו של כל אחד לחפש תדיר

במישור העקרוני, הקב"ה יכול היה לברוא את העולם בצורה כזאת שהוא ימשיך להתנהל מכוח אותה בריאה שהיתה בעבר והסתיימה. אבל הקב"ה מעוניין בחידוש!

"בְּרוּךְ אַתָּה ה' יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת" - בהווה!

הקב"ה רוצה להורות לנו בכך הלכה למעשה:

אל לו לאדם להתרפק על העבר, להסתפק במה שעשה ולהיכן שהגיע, עד היום. עליו לשעוט תמיד קדימה!

האתמול כבר אינו מעניין. ההווה והעתיד הם המעניינים. תמיד יחשוב כיצד יוכל לחדש דבר-מה, כיצד יצור היום דברים חדשים, נוספים, שלא עשה עד כה.

אל לו לאדם לשקוט על שמריו, לטפוח לעצמו על השכם: 'עשיתי. התקדמתי. יצרתי. הקמתי...'. אלא יבדוק תמיד מה הוא יכול להוסיף ולהתקדם עוד.

לעתים רבות אכן דרושה מסירות
גדולה כדי לפרוץ קדימה, ליצור
דברים חדשים, להתפתח.
אבל זוהי חובתנו בעולם: להפסיק
לדרוך במקום ולשעוט קדימה.

יוזמות חדשות. לבדוק במה יכול הוא
להוסיף ולהתקדם בעבודת ה'.
לעולם לא להסתפק במה שעשה עד
כה אלא לשאוף תמיד ליותר, ואין לך
אדם שלא יכול להגיע ליותר.

לקרב את ישראל באהבה ומסירות

לכן קיבל אהרון גם ציווי בלשון "וידבר" לשון קשה, לפי שעבודה לא קלה להרים ולרומם את נשמות ישראל, לא קל להפסיק באמצע הלימוד וההתעלות האישית ולדרוש בפני אנשים ולקרבים.

לפני קרוב לחמישים שנה, אחד משומעי לקחו של מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל, הציע לי למסור שיעור תורה בבית כנסת מסוים בירושלים, שבכדי להגיע לשם הייתי צריך לנסוע במשך כשעתיים באוטובוסים [הלוך וחזור] כדי למסור דרשה של חצי שעה.

בתחילה דחיתי אותו על הסף, כיון שהייתי אז אברך צעיר שישב ועסק בתורה ולא הייתי מעוניין לבזבז את זמני. אם אלך לשיעור זה, תורה מה תהא עליה?

יום אחד לאחר השיעור של מרן, קרא לי הרב והכניס אותי למכוניתו בדרך

דִּבֶּר אֶל אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו פְּהַעֲלֶתְךָ אֶת הַנִּרְתָּ (במדבר ה, ב).

הפסוק לכאורה כופל את עצמו - "דִּבֶּר אֶל אַהֲרֹן, וְאָמַרְתָּ אֵלָיו".

ועוד, ידוע ש"וידבר" הוא לשון קשה (מכות יא ע"א), "דברים הקשים כגידים" (רש"י שמות יט, ג), ואילו "ויאמר" הוא לשון רכה (מכילתא פרשת יתרו), לשון רוממות ואמרי נועם.

ואם כן לא מובן, בתחילה הקב"ה פותח עם הציווי לדבר עם אהרון בלשון קשה - "דבר אל אהרון", ואילו אחר כך משמע שיש לפנות אליו בלשון רכה - "ואמרת אליו", מה הסברם של דברים?

הביאור נראה כך: אף על פי שמצוה זו של הדלקת הנרות היתה בדרגת רוממות וצריכה להיאמר רק בלשון "ואמרת", מכל מקום על אהרון הכהן היה מוטל גם להדליק את נשמות ישראל, וזהו תפקיד קשה הדורש עמל וטורח רב.

ואז סיים ואמר: "אל תדאג, תלך, והקב"ה ישלם לך על זה כפל כפליים". שמעתי לדברי מרן והלכתי לשם [בשעות הערב, ולאחר מכן הייתי הולך לכולל ערב] ונדהמתי לראות ארבעה אנשים... אפילו מניין לא היה. אך לאט לאט ליקטנו מניין ותוך תקופה קצרה, פחות מחודש ימים, ארבעים איש היו מגיעים לשיעור ועוד למעלה מעשרים מילדיהם! ואלו אנשים שלא היו באים להתפלל בבית הכנסת אלא היו מתפללים בביתם [או בכלל לא, רח"ל], ומחוסר ידיעה היו מוכרים ארטיקים וגלידות ביום שבת קודש.

בחסדי ה' יתברך, לאט לאט התחילו אותם אנשים להתעניין בדברי התורה הקדושה והיו שואלים שאלות בהלכה. כיום הם יראי שמים בתכלית וקובעים עתים לתורה, ובניהם תלמידי חכמים מופלגים וכל נכדיהם זרע קודש ברך ה'.

ברוך ה', בזכות ששמענו לעצת מרן זכינו לקבל את רבנות שכונת "בית

לביתו. כשהגענו לביתו, פנה אלי מרן ואמר: "שמעתי שאתה לא רוצה ללכת למסור שיעור תורה שהציעו לך".

"רבינו, תורה מה תהא עליה?" עניתי לו.

"והאנשים המסכנים האלה מה יהיה עליהם?" השיב לי מרן זצוק"ל. "הלא אין אפילו מי שיגיד להם הלכה אחת!..."

אמרתי לו שאני רוצה לגדול, ואז הוא קם ואמר לי: "וכי אני לא רוצה לגדול? אני הולך ומלמד במשך שעה וחצי ומספר סיפורים ובשבילי זה ביטול תורה. בזמן הזה הייתי יכול להספיק הרבה יותר. לי מותר לבטל ואתה לא תבטל את עצמך? אתה רוצה את ההתקדמות האישית שלך ושהם יישארו עמי ארצות גמורים? אתה תאכל בשר והם יאכלו חציץ?" [הלימוד נמשל למאכל ומשקה, כפי שדרשו רבותינו (חגיגה יד ע"א) על הפסוק "לכו לחמו בלחמי וישתו ביינן מִסֻּכֹּתַי" (משלי ט, ה)].

היה תפקידו של אהרון הכהן, שהיה אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה (אבות א, יב), אך הרבה אברכים יקרים שחשבו שאינם מתאימים התחילו, ונוכחו לגלות שיש להם לשון לימודית והם מצליחים לקרב ולחזק את העם, ולכן צריך כל אחד לנסות, וה' יהיה בעזרו.

האדם צריך למסור את עצמו למען ה' ותורתו. אם יש ציבור צמא לתורה, ובאפשרותך לזפות אותו בדרשה, בשיעור, בדבר תורה - אסור לך לעמוד מנגד ולפטור את עצמך בכל מיני תירוצים: "אני לא בנוי לזה, אין לי כוחות, אין לי זמן, יש לי את סדרי הלימוד שלי, יש לי צרכים משפחתיים..."

הכל תירוצים! אם אתה צריך לעשות - אתה יכול לעשות! ואם תעשה - הקב"ה יהיה בעזרך, תראה הרבה סייעתא דשמיא בכל התחומים.

יש לך את סדרי הלימוד שלך? אין לך מה לחשוש. כבר אמרו חז"ל (אבות ד,

ישראל" והסביבה, וממנה צמחה תנועת התשובה בארץ ובעולם. כמובן שאנו תמיד רוצים להגדיל עוד יותר ועוד יותר תורה ולהאדירה, בחינת 'יש לו מנה רוצה מאתיים', אך גם בזה צריך זהירות וסבלנות, וכפי שאמר לי פעם מרן זצ"ל שבחינת איזהו עשיר השמח בחלקו, שייכת גם בתורה הקדושה!

זה לא קל לדבר אל העם, לרומם אותם ולהוציאם מהסתכלות כלפי הארץ, הארציות, ולהובילם למצב של "שִׂאוּ מָרוֹם עֵינֵיכֶם וְרֵאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִים" (ישעיה מ, כו). לא פשוט לגרום ליהודים לעזוב את הבלי העולם ולהשקיע בדבר האמיתי שזוהו לימוד התורה הקדושה, להרבות בקביעות עיתים לתורה, לקום להתפלל מוקדם בבוקר ולהספיק ללמוד קודם העבודה, אבל התלמיד חכם מחויב בזה, "מִפְּשָׁרְךָ לֹא תִתְעַלֵּם" (ישעיה נח, ז), "לֹא תִוְכַל לְהִתְעַלֵּם" (דברים כב, ג).

לא כולם מתאימים לכך, במדבר זה

עזבת את הבית, הנחת בצד את כל העיסוקים שלך ונסעת למסור שיעור - דע לך שבזכותך הקב"ה מוחל ומכפר על עוונותיהם של ישראל! אין לך השגה באיזה מקום מרומם אתה

נמצא!

יש תוהים: מה כל כך חשוב בשיעור, הרי כל אחד יכול ללמוד לעצמו! נכון, אבל אין תחליף ללימוד תורה ברבים. כשיש דרשה או שיעור, באים ציבור ושומעים את דבר ה'. "ברוב עם הדרת מלך" - הקב"ה מתהדר ומתקלס, הקב"ה אומר: בניי אהוביי מניחים את כל עיסוקיהם וטורחים ובאים לבית המדרש לשמוע את דבר ה'. איזה

קידוש ה'!

לא תמיד זה קל. יש קשיים, יש התמודדויות. לפעמים הדבר כרוך בטרחה, בחוסר נוחות. נתאר לעצמנו: אדם יושב בחיק משפחתו בשבת, משוחח בדברי תורה עם ילדיו. איזו שעה של קורת רוח, מעין עולם הבא! ואז, בבת אחת, עליו לקטוע הכל ולצאת מהבית לשיעור הקבוע שלו.

ה: "הלומד על מנת ללמד - מספיקין בידו ללמוד וללמד". מי שמקדיש מזמנו ומתורתו לאחרים - לא רק שתורתו לא תיפגע מכך, אדרבה, תורתו תתגדל, תתרומם ותתעלה.

אין לנו מושג איזו זכות גדולה יש למי שמזכה את הרבים. התועלת איננה רק לאחרים, גם הוא עצמו יוצא נשכר, הוא נבנה ומתגדל מכל הבחינות.

כאשר אדם מקהיל קהילות ומזכה את הרבים בתורה וביראת שמים, הקב"ה משתבח על ידו. ומי ששם שמים משתבח על ידו, אין ערוך לשכרו מן השמים.

אומר המדרש (מדרש משלי י): "בא לפניו מי שיש בידו חמשה חומשי תורה, אומר לו: בני, למה לא למדת הגדה ולא שנית?" - יכולת להקהיל קהילות וללמד ברבים את תורת ה', יכולת לזכות אותם בדבר תורה - למה לא עשית זאת?!

ממשיך המדרש: "שבשעה שחכם יושב ודורש, אני מוחל ומכפר עוונותיהם של ישראל".

בעזרת ה', מהשניים יהיו שלושה, מהשלושה יהיו שישה, כן ירבה וכן יפרוץ..."

לאחר כמה שבועות הוא בא אלי ומספר לי שיש לו בשיעור למעלה מעשרים וחמישה אנשים!

וזה לא נגמר בזה. כדי לרתק את הציבור צריך לעשות להם 'עונג שבת', להגיש להם כיבוד, עוגות, שתיה... זה פותח את הלב. "גדולה לגימה, שמקרבת את הרחוקים".

האברך אינו משופע בממון, מאין יהיה לו תקציב לכיבוד? אמרתי לו: "זה דבר חשוב, תיקח מהמעשר, ה' לא יעזוב אותך, תראה שפע".

האברך הלך למכולת וקנה כיבוד לשבת. פגש אותו אדם אחד שהסתקרן לשם מה הוא קונה את הכיבוד. הוא סיפר לו שהוא מוסר שיעור קבוע בבית הכנסת פלוני בשבת, והוא קונה את הכיבוד עבור משתתפי השיעור.

אותו אדם התלהב מהעניין, הוא פנה לבעל המכולת ואמר לו: "כל הקניה

קשה לו לעזוב, הוא מרגיש שעדיין לא מיצה את ה'עונג שבת' שלו עם הילדים. אבל אין ברירה - הציבור מחכה.

אין ספק, זו הקרבה גדולה, מסירות נפש. ומי שמוסר נפשו לזיכוי הרבים, הקב"ה ישלם לו כגמולו בשפע רב.

פעם הוריתי לאברך מהישיבה שילך לבית הכנסת פלוני בשבת וידרוש שם בפני הציבור.

האברך ניסה להתחמק, אמר לי: "כבוד הרב, אין שם ציבור. למי אדרוש?"

אמרתי לו: "איך יהיו אנשים אם אין דרשה?... תתחיל לדרוש, וכך יהיו אנשים".

לאחר ששב משם, שאלתי אותו: "נו, איך היה שם? כמה היו?"

אמר: "היו שניים"...

אמרתי לו: "מצוין. איזו זכות גדולה יש לך! הנה, כבר יש לכם זימון... תמשיך, אל תרפה, וה' יהיה בעזרך!

אמר: "יש לי שריפה במוח! אני מרגיש חובה לחטוף ולהציל כמה שאפשר מתוך השריפה".

כשפורצת שריפה, האדם פורץ לביתו כרוח סערה ומוציא מתוכו חפצים כבדים. הוא גורר במהירות את המקרר, את מכונת הכביסה ואת הספה שבסלון. מהיכן שאב את האומץ להיכנס לבית הבווער, הרי בחיי היום יום הוא פחדן גדול? ... ומהיכן שאב את הכוח לשאת את החפצים הכבדים, הרי ביומיום הוא לא מסוגל להרים כיסא? ...

התשובה היא: בכל אדם אצורים כוחות עצומים - בגוף וברוח. אלא שבחיי היום יום הכוחות הללו מודחקים וחבויים, ואינם באים לידי ביטוי. אך כשמגיע רגע האמת וצריך להשתמש בכוחות הללו, או אז הם מתגלים במלוא עוזם.

ראיתי שמביאים מרבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל, שהיה אומר לתלמידיו: 'אל תסתפקו להיות חיילים, תמיד תשאפו להיות מפקדים, גנרלים. בכל

שלו עבור בית הכנסת - עלי!"... פעם דרשתי באיזה מקום. ניגש אלי אדם ואמר לי: "כבוד הרב, אני שייך לבית הכנסת פלוני. איזה מגיד שיעור נפלא שלחת לנו! אנחנו מוכנים לתת לו כל מה שביקש!"

ואיך הכל התחיל? בקושי הוא הסכים, ניסה להתחמק... הוא לא האמין בעצמו: מי אני ומה אני, מי יבוא וכמה יבואו...

היה צריך להכריח אותו להתחיל. וההתחלה לא היתה מרשימה. הכל התחיל משני אנשים... וראו להיכן הגיע!

בכל אדם טמון פוטנציאל עצום, כוחות אדירים! עליו להאמין בכוחות הטמונים בו. אם רק יאמין - ייווכח!

היה גאון אחד שהיה לומד בעוצמות אדירות, בהתמדה נוראה, עם כוחות נפש עצומים, כמעט בלתי אנושיים. שאלו אותו: "מאין אתה שואב את הכוחות הללו?"

אבל אם אדם חושב בגדול והולך על גדול - הוא יוכל לפעול גדולות ונצורות, עם כל הכוחות הטמונים בו. הגישה הזו מרוממת אותו ומעצימה את מעשיו ופעולותיו למען ה' ותורתו. כל דבר רוחני צריך לעשות בגדול. אם לימוד התורה בקנה מידה גדול ואם הקהלת הקהילות וזיכוי הרבים בקנה מידה גדול - גם השכר והגמול יהיה גדול, אין לתאר ואין לשער.

דבר - במחשבה, בלימוד, בהנהגה - תלכו על גדול. תחשבו בגדול ותפעלו בגדול!

כשאדם מחשיב את עצמו כחייל זוטר, מראש הוא מצמצם ומגביל את עצמו. הוא לא מאמין בעצמו. הוא חושב לעצמו: מה אני כבר שווה? ... ואכן, מה כבר אפשר לצפות מאדם שזה הלך המחשבה שלו?

אהרון הכהן

אהרון הכהן?

הדגים שִׁפְפִּימִים צמאים לכל טיפת מים חדשה, נוספת. פלא פלאים! הם חיים בתוך מים שאין להם סוף ומכל מקום הם כמהים ומשתוקקים לעוד. כל "חידוש" משמח אותם.

אהרון עבד במשכן. למרות זאת "חלשה דעתו" מתוספת מסוימת של קדושה שלא זכה לה. כל תוספת של קדושה היתה יקרה וחשובה בעיניו, והיה צורך להניח את דעתו ולתת לו תמורה לְמָה שהחסיר.

בתקופה שמרן הרב אלעזר מנחם מן שך זצ"ל התגורר בירושלים, הוא למד חברותא עם רבי יצחק זאב סולובייצ'יק זצ"ל, המכונה 'הרב מבריסק'. פעם אחת התעוררה להם קושיה בדברי הרמב"ם, והם עמלו והתפלפלו שעות רבות להבין את דבריו, אך לא מצאו תירוץ לקושייתם.

דִּבְרַ אֶל אַהֲרֹן וְאֶמְרָתְ אֵלָיו בְּהֶעֱלִיתָךְ אֶת הַנִּרְתָּ (במדבר ח, ב).

וברש"י: "למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרון חנוכת הנשיאים חלשה דעתו, שלא היה עימהם בחנוכה, לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקדוש ברוך הוא: חייך, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות".

והנה, חלילה וחס לייחס לאהרון הכהן איזושהי קנאה בטובתם של אחרים. מונח כאן משהו פנימי, עמוק, שהביא לחלישות דעתו של אהרון.

עלינו להקדים ולהדגיש כי חלישות הדעת אינה דבר של מה בכך. היא מסוכנת ועלולה לפגוע במי שלוקה בה, וכפי שאומרים חז"ל (כריתות ו ע"א): "דילמא חלשא דעתיה ומתרע מזוליה" [שמא תחלש עליו דעתו, ומתוך שיהיה שרוי בצער יורע מזלו, ודבר זה עצמו יגרום שיבוא לידי סכנה].

על מה, אם כן, "חלשה דעתו" של

"אם הרב שך היה מוצא תירוץ הוא לא יכול היה להמתין איתו עד אור הבוקר! הוא כבר היה בא לכאן לומר לי אותו אפילו בשעה שתים בלילה!"

אדם שעוסק בתורה עם כל ליבו - שקוע בה ודבוק בה בכל נפשו. כל חידוש נוסף מרנין את ליבו. הוא לא מסוגל לאכול ולשתות כשיש לו קושי בהבנת דברי הרמב"ם. כל עוד לא הבין את דבריו הוא מתקשה אפילו להתפלל! אם הוא מצליח לרכז את מחשבותיו בתפילה - מבחינתו זהו נס גמור!... עד כדי כך! כמו דג הַכֶּמֶה לכל טיפת מים חדשה ומרעננת, כך הוא כֶּמֶה ומשתוקק לכל תוספת חידוש בתורה הקדושה.

יתרה מזו, חלישות הדעת ועוגמת הנפש שהיתה לאהרון, נבעו מהחשש שמא יש בו משהו לא בסדר, שמא לא תיקן כראוי את עצמו, ובשל כך הקב"ה מצא לנכון שלא לשתפו בקורבנות הנשיאים. ועליו להוסיף ולתקן את עצמו, להוסיף ולהתעלות,

לאחר חצות לילה עזב הרב שך את ביתו של הרב מברסק ושב לביתו.

הרב מברסק, שלא מצא מנוח לנפשו, ישב עם בניו ולמד עימם שוב את כל הסוגיה, את פסק הרמב"ם, ואת הקושיה שהתעוררה. הם התפללו במשך זמן ממושך, ובסייעתא דשמיא בשעה שתים וחצי בלילה "ויהי אור" - נמצא הביאור בדברי הרמב"ם.

פניו של הרב מברסק נהרו משמחה, והוא ציווה לבנו לגשת לביתו של הרב שך ולומר לו את הפשט הנפלא שהתחדש להם בדברי הרמב"ם.

הבן הצביע על השעון ואמר לאביו: "בשעה כזאת? הרב שך בוודאי כבר ישן. אלך אליו מחר בבוקר, מיד אחרי תפילת שחרית".

"אל דאגה", חייך הרב מברסק. "אתה לא תעיר אותי! כלום סבור אתה שהרב שך יכול להירדם כשיש לו קושיה על הרמב"ם?!"

"ואולי הרב שך מצא כבר תירוץ לקושיה והלך לישון?" הוסיף הבן לשאול.

כדי לזפות לכך.

כשהקב"ה הבחין ברצונו של אהרון לתקן את עצמו, בכמיהתו להוסיף ולהתעלות בקדושה ובקרבה אליו יתברך, אמר לו: "שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות ערב ובוקר", פירוש: אם רצונך וכמיהתך להיטיב את עצמך - ראוי אתה להדליק ולהיטיב את הנרות, ובכך להאיר ולהיטיב את נשמותיהם הקדושות של כל עם ישראל!

מי שמעייניו נתונים כיצד לתקן את עצמו - הוא זה שראוי להאיר לאחרים, להיטיב ולתקן אותם. מי שתכלית חייו היא לחפש קרבת אלוקים, ביתר שאת וביתר עוז, עבור עצמו - הוא זה שראוי להאיר לאחרים וְלְקַרְבֵם אֶל הָאֱלֹקִים.

זאת ועוד, מעלת הנשיאים היתה שהם "חנכו" את המזבח. הם הניחו את אבן הפינה לבנייתו. הַנְּחַת הַיִסוּד לַבְּנִיין הוּא דְבַר רֵאשׁוֹן בַּמַּעֲלָה. רק כשיש יסוד איתן - יכול לקום בניין.

בכל הקמת דבר חדש שבקדושה חשובה ההתחלה. רק אם בהתחלה יש גילוי התעניינות, תמיכה, הַרְגָזֶשֶׁת שותפות - יכול הדבר לקרום עור וגידים, להתפתח ולקום. יש צורך ב"נחשון בן עמינדב" שיתנדב לקפוץ ראשון לתוך המים, ואז יבואו רבים בעקבותיו.

היום מוכר המושג: "זכות יוצרים". להוגה הרעיון, לממציא הראשון, יש את הזכויות על כל ההמשך שבא כתוצאה מאותה התחלה.

בעינינו ראינו ישיבות שנוסדו על ידי ראשי ישיבות תלמידי חכמים, שבמידה זכו להתעניינות הציבור בתחילת דרכם, ואנשים נחלצו חוששים לתמוך ולסייע בעדם - הדבר נסך בהם את הכוחות להמשיך בתנופת הבנייה וההקמה. וְאַלּוֹ, שֶׁלְדַאֲבוֹן לִיבָם, לֹא זָכוּ לִכֶּךָ - נחלשו ובסופו של דבר נאלצו לְפָרֵשׁ.

לאהרון כאבה העובדה שלא הוא ולא שבטו זכו להיות בין חוֹנְכֵי המזבח, ובכך הפסידו את אותה "זכות יוצרים"

חשובה.

"שלך גדולה משלהם" משום שאף אם אומנם לא זכית להיות בין המייסדים, מכל מקום אתה הוא שזוכה להיות ה"ממשיך". הם הניחו את היסודות במעשה חד פעמי, וחנכו את המשכן בהקרבת קרבנותיהם, אולם אתה ממשיך להפעיל אותו, יום יום, בהדלקת המנורה ובהטבתה.

היסודות חשובים ביותר. עליהם עומד הבניין! בניין לא יכול לקום מבלי אותם אלו שהניחו את אבני היסוד. זוהי זכות גדולה מאוד להיות בין המייסדים של דברים שבקדושה, אולם לא פחות חשוב לדאוג להמשכיות הבנייה, להתקדמות שלב אחר שלב, ולא להישאר "תקוע" עם יסודות, בלי המשך.

בכך מבאר ה"אור החיים" הקדוש תמיהה שעולה על חלישות דעתו של אהרון: מה מקום יש לה, והרי הגם שהוא לא השתתף בקורבנות הנשיאים, מכל מקום הוא הרי היה זה שהקריב את כל הקורבנות כולם ובכלל זה אף את קורבנותיהם של הנשיאים עצמם?

אומנם - אומר ה"אור החיים" הקדוש - חלישות הדעת של אהרון נגרמה בעקבות כך שנמנעה ממנו הזכות להיות מ"חונכי" המזבח, המביאים ראשונים את קורבנותיהם.

הקב"ה פייסו ואמר לו שאכן, ללא ספק, ישנה חשיבות עליונה להקמת היסודות, אולם בסופו של דבר חשובה ההמשכיות. נכון הדבר שראשי ישיבות שלא זכו לשותפות בהקמת היסודות נחלשו ולא הצליחו להשלים את המלאכה, אך מצוי גם לא פחות ראשי ישיבות שנתרו עם יסודות מבלי שהיה להם המשך...

הראשונים מתקשים, שיש במשמע מתשובתו של הקב"ה לאהרון "שלך גדולה משלהם" שהזכות שלהם מוגבלת בזמן, והיא קיימת כל עוד בית המקדש קיים ומקריבים בו קרבנות, ואלו זכותו של אהרון אינה מוגבלת

מלכות בית חשמונאי, בניו של אהרון הכהן, שטיהרו את בית המקדש וחידשו את הדלקת המנורה, העניקו לנו הדלקת נרות לעולם, גם בזמן החורבן, בהיותנו בגלות. נרות החנוכה מפיצים את אור הקדושה האלוקי גם בעת חשיכה!

אומות העולם רוצים לכבות את אור התורה הקדושה מעם ישראל, אך לא יעלה בידם. נשמות ישראל ימשיכו להאיר ולהתקדש - "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות". ובאיזה אור? באור של התורה הקדושה! "כי נר מצוה, ותורה - אור" (משלי ו, כג).

האור של לימוד התורה לא ייכבה לעולם! וזהו סוד הקיום של עם ישראל. מובא בספר "ויוסף אברהם": לפני כמאתיים שנה נשאל אחד מגדולי הפילוסופים הגויים, קאנט: "אתה מאמין באלוקים?"

- "כן".

- "האם אתה יכול להוכיח את קיומו

בזמן, והיא נוהגת לעולם, והדבר טעון ביאור, שהרי סוף כל סוף, כשם שהזכויות על הקרבת הקרבנות בבית המקדש - שנוקפו לזכותם של הנשיאים שהקריבו ראשונים - פסקו עם חורבן בית המקדש וביטול הקרבת הקרבנות, כך גם הזכויות על ההמשכיות שבהדלקת המנורה פסקו עם חורבן בית המקדש וביטול הדלקת הנרות במנורה, ונמצא גם הדלקת המנורה היתה מוגבלת בזמן!

וכתב על כך הרמב"ן: "וראיתי עוד בילמדנו (תנחומא בהעלותך ה) וכן במדרש רבה (טו, ו): אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: לך אמור לאהרון, אל תתיירא, לגדולה מזאת אתה מוכן. הקורבנות כל זמן שבית המקדש קיים הם נוהגים, אבל הנרות אינם בטלים לעולם. והנה דבר ידוע שכשאינ בית המקדש קיים, והקרבנות בטלים מפני חורבנו, אף הנרות בטלות. אבל לא רמזו אלא לנרות חנוכת חשמונאי שהיא נוהגת אף לאחר חורבן בגלותנו".

מואב, כנען, אשור, בבל, פרס, יוון רומי - מה נשאר מהם? כלום! כל האומות מימי קדם נעלמו בתהומות הנשיה. אימפריות עתיקות ששלטו בעולם ביד רמה, לא נשאר מהן זכר, מלבד כמה ממצאים ארכיאולוגיים... גם אם יש להם איזו מדינה, אין זכר לשליטה העצומה שהיתה להם בימי קדם. הם שלטו לא רק מבחינה מדינית ופוליטית אלא גם מבחינה כלכלית ותרבותית, השפה שלהם שלטה בעולם. ומה נשאר מכל זה? כלום!

האומה הכי גדולה בימינו - אמריקה, היא בסך הכל אוסף של כמה שבטים פרימיטיביים שהתיישבו שם לפני כמה מאות שנים. אנגליה ותרבותה - פחות מאלף שנים.

לעומת זאת, עם ישראל הוא בן אלפי שנים. הקב"ה בחר בנו להיות לו עם סגולה מכל העמים. זכינו לקבל את התורה בהר סיני ולשמוע את קול ה' מדבר מתוך ההר. מאז, עם ישראל עבר נדודים וגלויות, הוא נשלט בידי

של בורא לעולם המנהל את עולמו?" אמר להם: "יש הוכחה ברורה לכך: קיומו של העם היהודי. אין בהיסטוריה עם נרדף כמו עם ישראל. ואם אחרי כל הרדיפות והעינויים עם ישראל חי וקיים - זו הוכחה ברורה לקיומו של בורא עולם. הדבר היה יכול להתרחש רק בעזרתו ובהשגחתו האלוקית".

בכל דור ודור ניתכים על עם ישראל גזירות קשות, שמד, טבח, גירוש, עינויים, עלילות דם, מסעי צלב, שריפת כתבי קודש. כמה התנכלויות מתנכלים האומות כדי לנתק את עם ישראל מאלוקיו ומתורתו, כמה גזירות גזרו כדי להביא את היהודים להמיר את דתם. אלפים ורבבות נטבחו ועלו על המוקד על קדושת ה', מסרו את נפשם על מזבח האמונה, עמדו כצור חלמיש ונשארו נאמנים לה' ולתורתו.

ועם כל זאת, ודווקא בשל כך, עם ישראל חי וקיים!

היכן הם כל העמים הקדמונים? עמון,

היסוד.

אבל הצוררים הארורים לא השיגו את מבוקשם. עם ישראל חי וקיים! הרי הקב"ה הבטיח "לא מֵאֶסְתִּים וְלֹא גְעֻלָּתִים לְכָלְתֶּם".

עם ישראל התנער מעפר וקם מתוך ההפיכה. הוא כונן מחדש את עולם התורה והעמיד דור חדש ומופלא של לומדי תורה, השוקדים על התורה ועל העבודה.

כך התקיים בנו "בהעלותך את הנרות - יאירו שבעת הנרות".

אומנם, במקביל, בגלל נסיבות התקופה, חל אצל חלקים בעם ישראל ריחוק מתורת ה'. לפני מאתיים שנה החלו לנשוב רוחות ההשכלה והחדירו לתוככי עם ישראל רוחות זרות וערכים פסולים אשר לא שערום אבותינו.

ראשי המדינה היו שייכים לקבוצה שהשילה מעליה את הטלית והתפילין של בית אבא. הם רצו להקים דור חדש

אומות גדולות ואכזריות, ולמרות כל הגזירות שרד, ויחד איתו שרדו גם צביונו, תרבותו ושפתו. עד היום אנו ממשיכים להתפלל ולדבר באותה שפה של התורה הקדושה.

אי אפשר להכחיד את עם ישראל, אי אפשר לכופף אותו! הקב"ה מבטיח לנו (ויקרא כו, מד): "וְאִף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתֶם בְּאֶרֶץ אֲיִבִּיָּהֶם לֹא מֵאֶסְתִּים וְלֹא גְעֻלָּתִים לְכָלְתֶּם".

לפני כמה עשרות שנים קם בגרמניה הצורר הארור ימח שמו, והכריז על "פתרון סופי" לעם היהודי. הנאצים ימח שמם חוללו שמות בעם ישראל. הם הוציאו לפועל, בצורה שיטתית ומסודרת, את התוכנית של "הפתרון הסופי". מיליוני יהודים נשלחו למחנות ריכוז, למחנות עבודה, ומשם למשרפות. השואה הנוראה השמידה שישה מיליונים מעם ישראל, ביניהם רבנים גדולי תורה וענקי רוח, תלמידי חכמים, בחורי ישיבות, ומאות אלפי תינוקות של בית רבן שלא טעמו טעם חטא. עולם התורה באירופה חרב עד

בנים המאירים את העולם באור של תורה ויראת שמים.

אי אפשר שלא להתפעם מהתופעה המופלאה הזו, אי אפשר שלא להשתאות מהצימאון האדיר לשמוע את דבר ה'. לנגד עינינו מתגשם חזון הנביאים (עמוס ח, יא): "הֲנֵה יָמִים בָּאִים נָאם ה' אֱלֹקִים וְהִשְׁלַחְתִּי רָעַב בְּאֶרֶץ לֹא רָעַב לְלֶחֶם וְלֹא צָמָא לַמַּיִם כִּי אִם לְשִׁמְעַת אֶת דְּבַרִּי ה'".

אין ספק שזהו אחד מסממני הגאולה של אחרית הימים. אומרת התורה: "בַּצַּר לָהּ וּמְצֹאֹף כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים וְשִׁבְתָּ עַד ה' אֱלֹקֶיךָ וְשִׁמְעַתָּ בְּקֶלְוֹ" (דברים ל, ד). ואמרו חז"ל כי אין ישראל נגאלים אלא בתשובה - "כלו כל הקיצין, ואין הדבר תלוי אלא בתשובה ומעשים טובים" (סנהדרין צז ע"ב).

וכל זה מהווה עוד ביטוי מופלא של "בהעלותך את הנרות".

בורא עולם שומר ומשגיח עלינו באהבה וברחמים, דואג לנו כאב רחום

של חלוצים, בלי אלוקים, בלי תורה ומצוות, היו לא תהיה!

לאחר קום המדינה החלו עליות המוניות לארץ ישראל, ממזרח וממערב. במקום לבסס את השלטון בארץ על היסודות היהודיים ברוח ישראל סבא, אימצו ראשי השלטון את הערכים הזרים של תרבות העולם. הדבר חולל שמות מבחינה רוחנית. קם בארץ דור שלם שאינו יודע מה זה 'שמע ישראל'. דור האבות שרצה להקים דור של אפיקורסים, הקים דור של עמי ארצות, תינוקות שנשבו.

ואז החלה תופעה חדשה ומופלאה של "בהעלותך את הנרות" - עולם התשובה!

עם ישראל חוזר למקורות. בנים אובדים חוזרים לחיק האמונה, שבים את התורה הקדושה. מאות אלפים נוטשים את אורח חיהם הקודם ובוחרים בחיי תורה ומצוות, עוזבים את הבלי העולם הזה ומקדישים את כל עיתותיהם לעבודת ה'. מקימים בתים של תורה ומגדלים בנים ובני

"שמעתי אותך מברך את ברכת המזון ואומר 'שלא נבוש ולא ניכלם ולא נכשל לעולם ועד'. לפי הידוע לי, הנוסח הוא 'שלא נבוש ולא נכלם', בלי התוספת 'ולא נכשל'. כך הנוסח בכל הסידורים שבספריה. אמור לי, מה מקורו של הנוסח שלך?"

השיב לה: "אינני יודע, כך שגור על לשוני מבית אבא וכך אני נוהג לומר". פתחו סידורים שונים, ואכן בכולם היה הנוסח כדברי הספרנית, בלי התוספת "ולא נכשל". הבטיח לה לברר את מקור הנוסח שלו. חיפש וחיפש, עד שמצא סידור ובו הנוסח המלא, הכולל את "ולא נכשל". מה עשה? צילם את דף הסידור, הקיף בעיגול בעט אדום את המילים "ולא נכשל" ושָׁלַח אל אותה ספרנית בספריה.

לאחר כמה חודשים הוא קיבל הזמנה לחתונה. הוא לא הכיר את שמות המחותנים. אבל כיון שקיבל הזמנה, בא לאולם לאחל מזל טוב למזמין האלמוני... ואז התברר לו שהכלה היא

וחנון. בספר "שאל אביך ויגדך" מובא סיפור מופלא על דרכי ההשגחה, כיצד בורא עולם מושיט את ידו לעוזרנו, לבלתי ידח ממנו נידח.

היה אברך תלמיד חכם שעסק בחקר ובהדרת כתבי יד של גדולי ישראל בדורות עברו. לשם כך היה מרבה לפקוד את הספרייה של האוניברסיטה העברית. היה יושב באולם העיון של הספרייה במשך שעות ומעיין בספרים ובכתבי יד עתיקים.

במהלך שהותו בספרייה היה אוכל את הכריך שהביא איתו מהבית. פעם, לאחר שסיים את האכילה, נטל מים אחרונים והחל לברך ברכת המזון, כהרגלו. הוא בירך את הברכה בקול ובכוונה, הטעים כל מילה. כשהגיע לחתימת ברכת "רחם נא", אמר: "שלא נבוש ולא ניכלם ולא נכשל לעולם ועד", והמשיך "ובנה ירושלים", עד שסיים את ברכת המזון והתכוון לשוב ללימודו ולמחקרו.

אלא שאז פנתה אליו הספרנית, אישה רחוקה מתורה ומצוות, ואמרה לו:

שתי מילים מוקפות בעט אדום - 'ולא ניכשל'. הדבר טלטל אותי. הרגשתי שמן השמים שלחו לי תמרור אזהרה, שלא אכשל במעשה שאני עומדת לעשות. בו במקום קיבלתי החלטה להיענות בשלילה לבחור הערבי ולבטל את הקשר עימו".

מאז החלה בתהליך של התקרבות לדת. בסופו של התהליך היא חזרה בתשובה, הכירה בחור דתי ונישאה לו. היא, כמובן, לא שכחה להזמין את אותו תלמיד חכם, אשר מן השמים גלגלו על ידו את הזכות להציל נשמה יהודית תועה, יחד עם כל הנשמות שיצאו ממנה.

אותה ספרנית מהספריה, זו שהעירה לו על נוסח ברכת המזון שלו.

מה הביא אותה להזמין אותו לחתונתה?

היא סיפרה לו שנולדה במשפחה דתית. היא הכירה את נוסח ברכת המזון מבית אביה. לימים התרחקה מהדת. במקום עבודתה היא הכירה ערבי משכיל, נוצר ביניהם קשר, עד שיום אחד הוא הציע לה נישואין, ה' ירחם.

"באותו יום", סיפרה האישה, "קיבלתי את מכתבתך, ובו צילום הדף מתוך הסידור. מן הדף הזדקרו לנגד עיניי

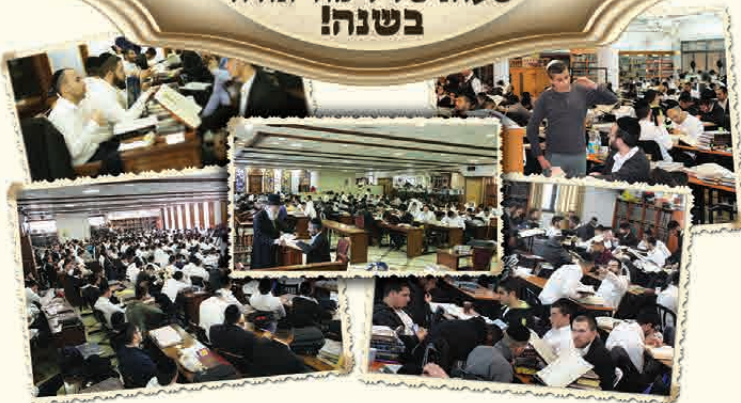

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ- 10,555,000 שעות של לימוד תורה בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים **02-5000455**

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים | טל: 02-5000455 | פקס: 02-5000502 | orhachaim.org

לחסויות, להפצה,

להנצחת

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמחה סוליקה

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ויקאם הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זורה ז"ל,
מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,
מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטה ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.